

Posudek vedoucího bakalářské práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Markéta Pelzová

Název práce: Vliv médií na utváření komunikačních a jazykových kompetencí dětí ve škole

Vedoucí práce: PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.

Oponent práce: doc. PhDr. Jaroslav Kořa

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 45

Počet stránek příloh: 0

Počet titulů v seznamu literatury: 47+5

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

x			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

x			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

x			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

x			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

--	--	--	--

Využití praktických zkušeností

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

x			
---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x		
--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

--	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x		
--	---	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

x			
---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

x			
---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Jaké problémy vznikají u dětí při nadměrné konzumaci mediálních obsahů?
2. Jak konkrétně může škola ovlivnit pozitivní vývoj komunikačních schopností dítěte a co tomuto vývoji naopak spolehlivě (v rámci školního provozu) brání.
3. Co míní W. Ong procesem postupné „technologizace slova“?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Markéta Pelzová předložila práci na téma, které zasahuje do mnoha vědních oblastí. Otázka jazykových kódů a jejich vlivu na úspěšnost edukace byla položena teprve nedávno B. Bernsteinem a M. Pelzová šla ve svém textu skutečně ke kořenům, tj. k pracím tohoto britského badatele. *Snaží se s jejich využitím a s oporou v textech dalších významných autorů (Vygotskij, Ong, McLuhan aj.) o vymezení podstatných faktorů podílejících se na konstituci řeči a utváření komunikace, o vymezení vztahu mezi řečí (resp. jazykovým kódem) a způsobem myšlení a konečně o zachycení poměru školy k aktuální společenské situaci, která je do značné míry určena mediální indoktrinací vkusu, hodnotových preferencí a samozřejmě i forem komunikace.*

Autorka v první kapitole (číslování je v celé práci posunuto, neboť Úvod je číslován jako 1. kapitola) vymezuje terén, na němž se bude pohybovat. Začíná referátem teorií médií a tematizuje poměr dnešního dítěte k médiím. V druhé kapitole se již dotýká vlivu médií na dětskou komunikaci, zatímco třetí a čtvrtá kapitola představuje pomyslný základ celého textu, obsahující výklad klíčových teorií jazyka a jeho osvojování, jakož i výklad vztahu mezi myšlením a řečí. Poslední kapitola se zabývá možnostmi školy v oblasti prevence negativních vlivů médií na jazyk a komunikaci dětí. Autorka rozhodně nepodléhá jednostranné a proto neopodstatněné kritice „medializace“ školního prostoru, naopak oceňuje nové možnosti, které se otevřely rozumným využíváním médií ve výuce, všímá si i nově zavedených vzdělávacích oblastí a průřezových témat v RVP (mediální výchova). Oceňuji, že autorka zdůrazňuje nejen problém mediálních obsahů, ale zejména problém formy, jíž se mediální obsah sděluje, přenáší a akceptuje. Pedagogický problém proto nespočívá pouze v „kontrolě“, příp. regulaci toho, co média prezentují, ale především v tom, jakým způsobem se tato prezentace děje. Naříkáme-li si nad neschopností dětí koncentrovat se, myslet v souvislostech, potřebou stále silnějších agresivnějších podnětů, nad neochotou povznést se nad určitá schémata (zkratky) apod., implikuje to zcela zákonitě otázku jazykových a informačních kódů, jimiž jsou děti od mala formovány a na něž se postupně adaptují.

Práci M. Pelzové lze hodnotit jako opravdu zdařilou. Kromě toho, že se seznámila a dobře pracovala s klíčovými texty dnes již klasických autorů zabývajících se sociolingvistickou, mediální a psychologickou problematikou, podařilo se jí ukázat, že pedagogická otázka rozvoje jazykových kompetencí předpokládá hluboké zkoumání mentálních, jazykových, ale i společenských struktur, které se podílejí na konstituci jazykových kódů a hlavně na praktickém „provozu“ komunikace. Oceňuji, že v řadě případů pracovala s cizojazyčnými a do češtiny dosud nepřeloženými texty.

Menší kritické poznámky by bylo možné mít k proporcím celého textu, který v názvu ohlašuje jako hlavní téma vliv médií na utváření komunikačních a jazykových kompetencí *ve škole*, ale právě otázce, jak konkrétně toto utváření ve škole probíhá, není věnováno příliš prostoru. Autorka se spíše dotýká otázky, do jaké míry média obecně (nejen ve škole) ovlivňují jazyk a komunikaci dětí.

V poslední kapitole se však k ohlášenému tématu přece jen dostává, i když hlavně s důrazem na možnosti školy regulovat negativní vliv médií na jazykovou kulturu dítěte. Zmíněný nedostatek je paradoxně jakousi daní za pečlivost autorky, s níž se pustila do teoretického vymezení všech souvislostí, jež v dané problematice hrají roli. Název navíc vzhledem k obsahu práce může působit poněkud víceznačně. Možná by ono „ve škole“ mohlo z názvu zmizet, nebo by bylo možné název ještě více upravit, aby lépe odpovídal důrazům, které v textu najdeme.

Tato kritika ovšem v porovnání s úrovní zpracování práce není nikterak závažná. Text M. Pelzové proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit její známku výborně.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis: 15. 8. 2014